

עם למנגד של חיבוט ערבה בהושענא רבה לאחר ההושענות, פביא החוקר הנודע י. ש. נ. הירשברג הוא: אצל רבין מן העמים השוגדים היה הערכה מקודשת כאלוות, ככל האמונה על פוריותה של האדמה, בשנות רעבון היו מנסקים לערבה ומתפללים אליה. שארויה את האדמה ותברך אותה בשפע. והיסטוריון אחד פובר אפילו כי שם הארץ "ערב" נקראת על האלה ערבה....

האמונה הזאת, כפי שקובעים האגיפוטולוגים (חוקר קדמוניות מצרים), הייתה מקובלת גם במצרים, נושא בר, איפוא, נהגו היהודים בשעת חג האסיף, בשעה שהתפללו לגשם, לחבות בערבה ולהשליכה אל הקרען, כדי ללבוג על הערבה ולשרש את האמונה התפללה הזאת, כאשר יש לה לערבה כוח להשפיע על גשמי ברכה וברכת טובע ושפע....

הערבה בהושענא רבה

בזמן שבית המקדש היה קיים היו הכהנים מביאים يوم יומ ענפי ערבה/המסמלת את תלותם של הצמחים במים) ומעמידים אותם באדי המזבח, מצוח הערבה היה מסתיימת בחביטת ענפי הערבה על הקרען, סמוך למזבח, ביום השבעי אחר התקפות. הויל ומצוה זו אינה בפירוש בתורה, מקיימיש אותה עכשו"זזכר למקש" רק يوم אחד בלבד, בהושענא רבה. והיא גם אין אינה דוחה שבת. אולם החכמים בקבוע את הלוח העברי, דאגו לכך שהושענא רבה לא יהול אף פעם בשבת. כדי שלא תתבטל מאות ערבה לעולם, תקנה זו חוקנה ע"י החכמים בהפגנה נגד הצדוקים שמתנגדו למצוה זו.

ההבדל בין הערבה בבית המקדש לבין מנהגנו בהושענא רבה הוא זה. שבמדקש קויימה המזו רק ע"י הכהנים, ואילו בעת היא חלה על כל אחד ואחד. והרמב"ם אומר: שאין מקיימים מצוח ערבה ע"י הערבה שבולב, אלא שבהושענא רבה יד בידி כל אחד אבודת ההושענא רבה וכל אחד"חובט בה על הקרען או על כל פעם או שלוש ללא ברחה, שדבר זה מנוגן נביאים ואין מברכים על מנהיגים" (רמב"ם הלכות לולב פ"ז הלכות כ-כ"ב).

שלש פעמים בשנה נוהגים לאכול קרעפלאך (לביבות מבושלות) ואלה הם הימים שנחוגה בהם הכהה וחבטה: ערביום כפורים-יום שמקבלים ל"ט מלכות, הושענא רבה-יום שחובטים הושען פורים-יום שמכבים את ה^ח הרשע, ודבר זה נאמר, בהלצה, מרמז במלים"הכה תכה" טהנותרי-
קיין שלחן הוא: הושענא, כיפורים, המן, תאכל קרעפלאך הרבה.....
הושענא למען דורשנור..

הושענא- טען רבינו משה ליב מסאטו, לפניו רבונו של עולם-הרי כתבת בפירוש בתורתך, הקדושה, כי המוצא אבידה אין הוא רשאי לחייב בראותו אלא "עד דרוש אחיך אותו" עד שבעליה יבואו שידרשו אותה זהירה. והנה כמעט כבר אלפיים שנה מאז אנחנו עמך ישראל, אבודים וגולים בין האומות, על כן אנו מתחננים לפניך: דורשנו! לכל הדעות כבר הגיע השעה, שתקיים את הכתוב: "עד דרוש אחיך אותו" ותחזיר לעמאך את האבידה... .

הושענא גולה וסורה, הושענא דמתה לתמר....
אף על פי שכnested ישראל "גולה וסורה", אם כי הגלית אותה הרחקה ממן, אף על פי כך"דמתה לתמר^ח הקיי/ היאדומה במשינה לתמר, שלאחד שהלך יהודה ועוזבה לא רצתה בשום פנים להפריד ממנה עולמי, והשתמשה בכל מיני תחבות, כדי לשוב ולהתדבק בבתו, עד שהשיגה סוף סוף את מבוקשה. (רבי ישראל מקוזניץ).

ביום השmini עצרת תועיה לכם...

בראש השנה וביום הבכורים התפללו למען הנפשה- התעסכו רק בענייני שמיים שמיini עצרה הוא היום הראשון שבו מתחילה התפלל על הגוף, לדאוג לצרכי הגשמיים שמיini עצרה לדאוג לצרכי הגשמיים הארץים, הגופניים- העניינים הנוגעים "לכם".

וזאת הכוונה במה אמרו: "שמיini עצרת רגל לפני עצמי עצמו הוא" שמיini עצרצ הוא החג שבו מתחייב מחיללים לדאוג "בפני עצמו" בשבייל עצמו ובשרו וגופו (רבי משה ליב מסאטו)

בכל שאר הימים של "זמן שמחתו" קשורה עם עוד מצוות אחרות כגון: סוכה, לולב וכו'. אבל המצווה של שמיini עצרת כל כולה היא שמחה בלבד, רק "לכם"....

בסוכות כפי שמספר המדרש היו מקריבים שבעים פרים לטרובתן ולשלומן של שבעים אמות, ורק ביום האחرون, שמיini עצרת, היו מקריבים קרבן למען עם ישראל.

ובכל היא הטרגדיה הנצמית שלנו: אנו דואגים לאחרים רק לעולם, את עניינו שלנו אנו מניחים לסוף, לאחרונה.... ואמנם כדאגתנו לעצמנו כך מצבנו....

טעמים שונים ניתנים לעובדה שאין יושבים בשמיini עצרצ בסוכה (אף על פי שהגמר אומר "מיتاب יתבינה בכוכבי לא מברכינן") אבל את הטעם הפשט ביותר מזאים אנו במדרש תנחות פרשת פינחס. הרי זה משומך ששבמיini עצרת מתפללים על הגדים. אף יהיו יושבים אותו יום בסוכה, לא יתפללו על הגוף בלבד ובכוונה הרי באמת יהיו רוצחים אותו יום לא ירדו גשמיים....

כך נזכה לישב בסוכת עורו של לויתן....

הא כיצד- שאל פעם משביל את רבי ישעילי פרاجر,- מוחר יהיה לעשה סוכה "מעורו של לויתן" עוד הוא מן הדברים המקבילים טומאה, שעל פי הלכה אסור לסכך את בהם את הסוכה? -סביר-הסביר על בר רבי ישעילי תיכף ומיד- כי משנה מפורשת היא"כל שבמים טהור"!
שמחה תורה: היה אומר רבי יושע בר מבריסק- פירוטה שתה תורה שמחה, לא רק שתה אתה שמח בה, אלא גם-היא בר!....

ב"חתן תורה" מכבדים על פירוטם את הגבירים, כאשר הנוטלים לידיהם ספר רק לעיתים רחוקות...
גביר שכזה הוא "חתן חסידי"-הוא או מהראה בשך שנה חמימה עם הכלה... (אמר העם)
הכל תלוי במזלם אפילו ספר תורה בהיכל (זוהר פרשת נשא) , יש ספר תורה שהוא מצליח שיש לו מזל וקוראים בו בכל יום שני וחמשי בכל שבת ויום שוב, אבל יש גם ספר תורה, שביל ימאות השנה הוא עומד בארון הקודש דוחוק לקרן זווית, ומוציאים אותו פעמי אחת בשנה- בשמחה תורה בשעה שנוהגים להוציא את כל ספרי התורה להקפות....

רבי נתלי מרופשייך היה מספר לעיתים קרובות ביותר למקורביו והיה מתפאר לפניהם ב"פסק"
שקל פעם אחד אדם פשוט, סבל. הוא ראה איך הסבל הזה, עם הארץ גדול, היה משמח עצמו ביותר בשמחה תורה, ולא פסק פיו מזמרה ולא חדרו רגליו מריקודך קראו רבי נתלי אליו ושאלו: לשמחה זו שלך מה זו עשו? כל בר הרבה תורה למדת השנה שאתה כל בר שכח? ועל זה השיב בסבל: -רבי! רואט אחוי אך עשה שמחה, אין אני צריך לשם?....

פעם אחת פנה רב אל אחד מבני הבתים, שמייח עצמו מאוד בשמחה תורה, ושאל אותו: מה זה קפאה עלייך ר' יהודי שמחה כל בר גדולה, אני לומד שאתה שם? ועל זה השיב לו הלה: והרי רביע בערב יופ בכיררים אני מתוודה ואומר: על חטא שחטאנו לפניך בכתה שוחד"ומה שייכות יש לו לחטא הזה אליו? וכי רב אני שאני לוקח שוחד? אלא מה? כל ישראל ערבים זה בזאת ואיך אני שותף לחטאיך שלך, הרי מותר לי להיות שותף כלשהו לימודי תורה שלך... ranaz.co.il